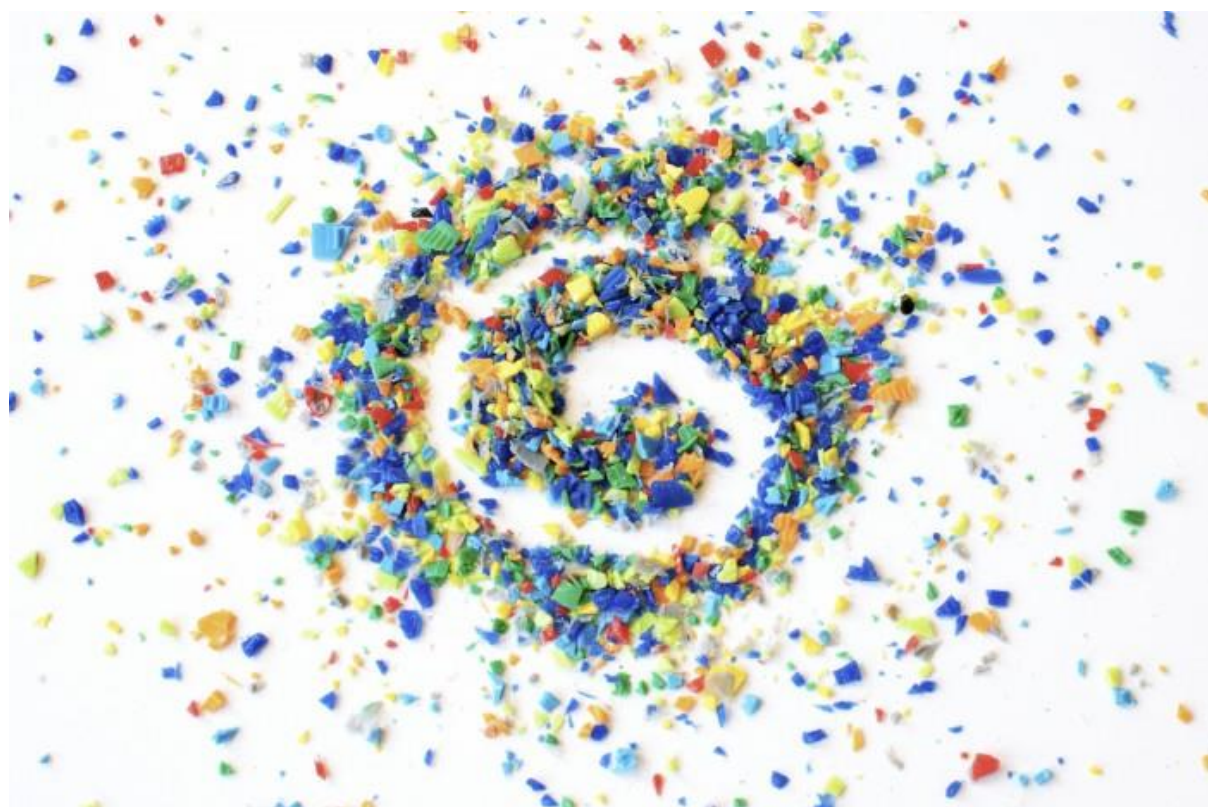

AVFALLSPLAN 2020 – 2030

INNHOOLD

Forord	3
Bakgrunn	4
HOVEDOMRÅDER	5
Det gode hjemstedet	5
Jobbene for fremtiden	8
Opplevelser for livet	10
Innsatsområder	12
Forsøpling	12
Forebygging av avfall	13
Farlig avfall	14
Materialgjenvinning	14
Kundetilfredshet og innovasjon	16
Kostnadseffektivitet	16

FORORD

Planstrategi for Sarpsborg kommune legger opp til at avfallsplanen skal revideres. I tillegg har EU-kommisjonen lagt fram sin plan for sirkulær økonomi, som vil innebære nye krav til gjenvinning av husholdningsavfall.

3. mai 2017 vedtok Utvalg for plan, miljø og teknikk 2016-2019 et planprogram for en ny avfallsplan som skal sikre at kommunen klarer å etterleve krav og mål fra sentrale myndigheter og samfunnet for øvrig nå og i framtiden. Den skal si noe om standard på tjenestene som kommunen skal ha for avfall når det gjelder miljøprestasjoner, økonomi, tilgjengelighet og servicegrad. I tillegg skal den beskrive prinsipper for finansiering av tjenestene.

Avfallsplanen beskriver mål og strategier fram mot 2030. Planens handlingsdel innarbeides i kommunens budsjett og handlingsplan, som vedtas årlig.

BAKGRUNN

Avfall på avveie kan forårsake stor skade på liv og miljø, enten ved at det havner i naturen og truer dyreliv eller at det kommer til feil behandling, f.eks. hvis farlig avfall blir blandet med matavfall når det skal behandles og føres tilbake til jordbruket. Dessuten inneholder avfall ofte viktige ressurser, som vi har begrensede forekomster av på jorden. For at skadene fra avfall og vårt forbruk skal bli minst mulig og at vi får mest mulig nytte av avfallet, er vi avhengige av tekniske løsninger, gode systemer og at hver enkelt innbygger støtter opp om de ordningene som etableres.

Avfall oppstår i mange forskjellige situasjoner på forskjellige tider og steder. Hvem som har ansvar for å tilrettelegge for håndtering av avfallet varierer, men det er alltid den som eier avfallet som har ansvar for at det blir riktig oppbevart og levert på rett sted. Et grunnleggende prinsipp i nesten all lovgivning vedrørende forurensning er også at den som forurenser skal betale for kostnadene forbundet med forurensningen.

Kommunen har gjennom forurensningsloven plikt og ansvar for innsamling av husholdningsavfall, dvs. alt avfall som oppstår i en husholdning, også inventar og løsøre. Kommunen er forurensningsmyndighet i forhold til forsøpling. Det innebærer ikke at kommunen nødvendigvis har ansvar for å rydde opp eller finansiere opprydding, men den kan f.eks. pålegge en ansvarlig å rydde opp avfallet etter seg.

Miljømessig sier Samfunnsplan 2018-2030 at vi må satse mer på sirkulær økonomi, som betyr gjenbruk, materialgjenvinning og energigjenvinning i et kretsløp hvor færrest mulig ressurser går tapt og hvor produktene og ressursene i dem blir høyt verdsatt.

Ny Sentrumsplan legger opp til en kompakt by med gangavstand til dagligdagse gjøremål. I dag ligger drøyt 4600 boenheter innenfor sentrumsplanområdet. Ny sentrumsplan har ambisjon om at 50 % av befolkningsveksten fram mot 2030 skal foregå i sentrum (innenfor en radius på 2 km fra torget). Det skal tilrettelegges for en vekst på 3500 personer og en arbeidsplassvekst på opp mot 1500 personer. Miljøvennlig transport settes i fokus for å styrke byens attraktivitet. Det blir mer press på arealer. Nye arealbesparende og effektive løsninger for oppsamling og transport av avfall blir mer aktuelt.

Norge har sluttet seg til FNs bærekraftsmål, som blant annet handler om å sikre bærekraftig forbruks- og produksjonsmønstre gjennom å gjøre mer med mindre ressurser, miljøødeleggelser og klimagassutslipp.

Som følge av EU-kommisjonens plan for sirkulær økonomi er avfallsdirektivene revidert. Direktivene er foreslått tatt inn i norsk lovgivning i form av bestemmelser i avfallsforskriften.

I utkastet til ny forskrift legges det opp til at kommunen skal sørge for:

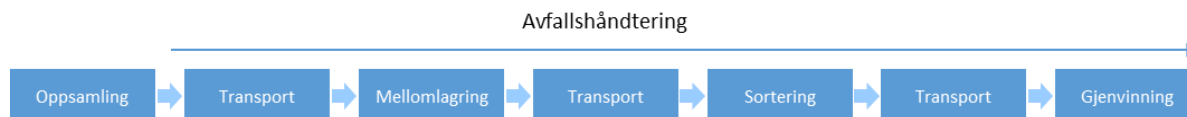
- Minst 55 % av matavfall utsorteres ved kildesortering innen 2025, 60 % innen 2030 og 70 % innen 2035
- 50 % av plastavfallet utsorteres for kildesortering innen 2025, 60 % innen 2030 og 70 % innen 2035
- Park- og hageavfall fra husholdninger skal også utsorteres ved kildesortering
- Separat innsamling av farlig avfall og tekstiler fra husholdninger innen 2025.

I 2018 rapporterte Sarpsborg kommune at 32 % av husholdningsavfallet ble levert til materialgjenvinning.

HOVEDOMRÅDER

En kjede er ikke sterkere enn det svakeste ledd. Fra der avfall oppstår til det er gjenvunnet til et nytt produkt eller sluttddisponert, går det som regel gjennom mange ledd, og prestasjonen for systemet økonomisk og miljømessig er avhengig av samme kvalitet hele veien. Det hjelper ikke hvor godt den enkelte sorterer og hvor godt tilbudet om levering av avfall er, hvis leddene etter ikke behandler avfallet like godt.

Avfallshåndteringen må sørge for at den jobben innbyggeren har gjort med sortering følges opp i den videre behandlingen.

DET GODE HJEMSTEDET

Hjemme

Samfunnsplanen slår fast at «*Sarpsborg skal være en miljøvennlig by*». Dette forutsetter gode løsninger for avfall der det oppstår og at alle vet om dem. Kommunen har ansvaret for det avfallet som oppstår i hjemmet. Dagens hovedløsning er at alle boliger har:

- Sekk for oppsamling av plastemballasje som går til materialgjenvinning
- Egen beholder for papp- og papiravfall som går til materialgjenvinning
- Egen beholder for restavfall som går til energigjenvinning
- Egen frivillig beholder for hageavfall

I løpet av 2019 får alle husstander egen beholder for glass- og metallemballasje. Inntil beholderen er på plass må en fortsette å benytte returpunktene på sentrale steder i kommunen. I borettslag og bykjernen er det tatt i bruk større containere på og under bakken for de samme avfallstypene. Innsamling av dette avfallet er konkurranseutsatt og blir utført av de to første helelektriske moderne renovasjonsbilene i Norge, samt 6 biler som går på biogass og en EURO 6 diesel kranbil. Dette avfallet, som kommunen henter hjemme hos folk utgjør 251 kg pr innbygger og 64 % av avfallet fra husholdningene. Annet avfall, som oppstår i husholdningen, som hageavfall, oppussingsmaterialer, bygningsdeler, inventar og annet løssøre, må husholdningen selv levere til kommunens gjenvinningsstasjon ved Gatedalen miljøanlegg. Totale mengder avfall pr. innbygger var i 2018 391 kg, mens gjennomsnittet i landet var på 426 kg.

Gjenvinningsstasjonen er åpen mandag-fredag kl. 7-15, tirsdag og torsdag er det langåpent til kl. 19 og på lørdag kl. 9-13. Det er mest besøk de siste timene på tirsdag og lørdag, noe som innebærer en del kø. En del av køen skyldes dårlig logistikk inne på anlegget.

Gjenvinningsstasjonen brukes jevnt gjennom året, men noe mindre i vintermånedene desember-februar, samt en økning i forbindelse med at våren kommer. Åpningstider og tilgjengelighet vurderes for å løse kapasitetsbehov og bedre tjenestetilbudet.

Kommunens arealplan og sentrumsplan legger opp til fortetting av bebyggelse og gode bomiljøer. Dette innebærer at utbyggere i enda større grad er opptatt av å utnytte arealene best mulig. Oppsamling og transport av avfall kan i slike prosjekter være utfordrende å finne plass til. Det vil derfor være aktuelt å vurdere nye og moderne innsamlingsmåter, som kan gi mulighet for å etablere bedre bomiljø.

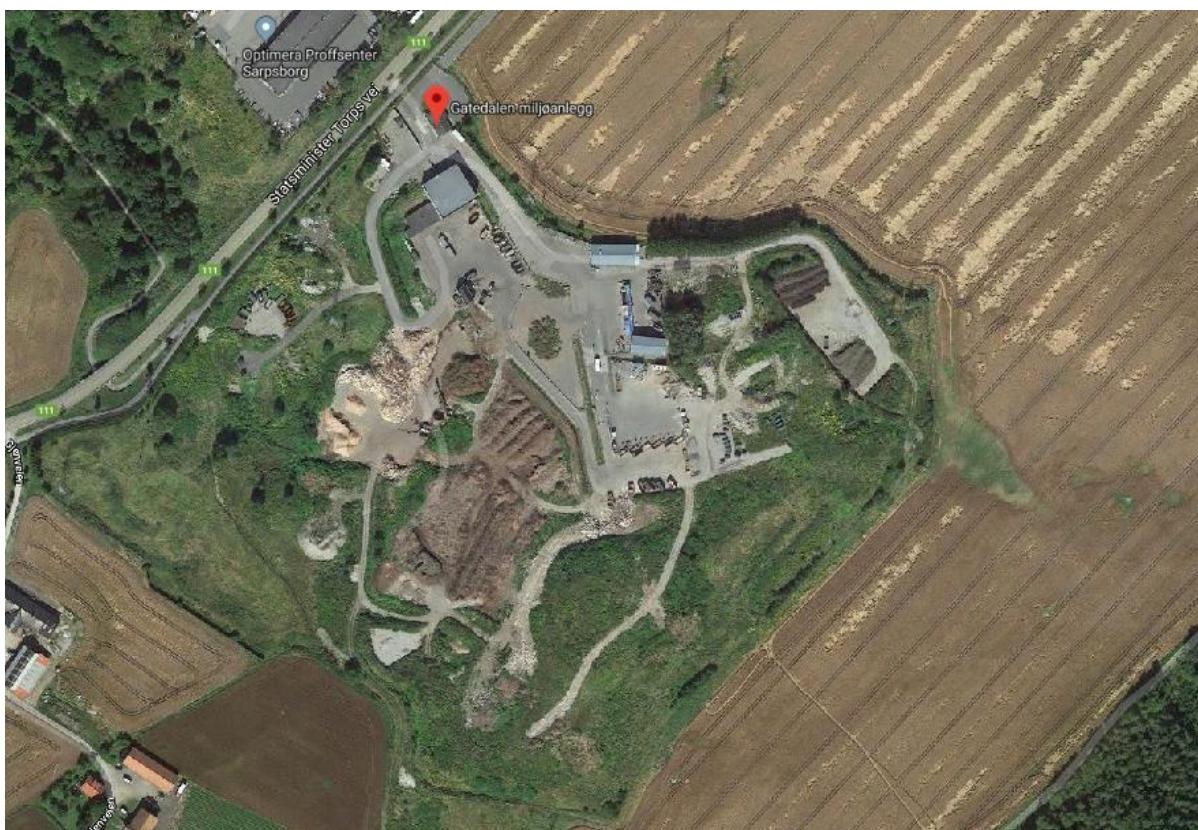
Kommunedelplan Helse og omsorg 2017-2028 legger opp til å tilrettelegge for at de som trenger oppfølging skal kunne bo hjemme lengst mulig før de må følges opp på institusjon. Dette vil gjøre at behovet for avfallstjenester endres. Det forventes at kommunen i framtiden kan tilby mer individuelt tilpassede tjenester, f.eks. henting av grovavfall (inventar og løsøre) og risikoavfall (sprøytespisser, smittefarlig avfall o.l.).

Avfallshåndtering

Kommunen har inngått en intensjonsavtale med Fredrikstad, MOVAR (Moss, Vestby, Rygge, Våler og Råde), IØR (Hobøl, Spydeberg, Skiptvet, Askim, Trøgstad, Eidsberg og Marker) og Halden om etablering av et ettersorteringsanlegg for restavfall som samles inn fra kommunenes innbyggere. Når anlegget tas i bruk må sorteringsvanene hos husholdningene endres, f.eks. må matavfall sorteres. Anlegget vil kunne sortere ut en del typer avfall fra restavfallet som husholdningene ikke kildesorterer, og levere det til materialgjenvinning. Dette er beregnet til å øke materialgjenvinningsgraden for husholdningsavfall fra dagens ca. 30 % til 50 %.

Økte krav til sortering og økt bruk har medført at gjenvinningsstasjonen over flere år har blitt utvidet. Derfor har kommunen i dag en gjenvinningsstasjon som krever et stort areal og en logistikk som ikke er optimal. For å gi innbyggerne et brukervennlig og effektivt tilbud om levering av avfall må gjenvinningsstasjonen oppgraderes bl.a. ved å ta i bruk teknologi for mer selvbetjening, forenkling av sorteringen og automatisering av flere prosesser.

Figur 1: Flyfoto av Gatedalen miljøanlegg

Det kommer inn store mengder hageavfall fra både husholdninger og næringsliv til Gatedalen miljøanlegg som bør bearbeides til jordprodukter. Lønnsomheten for produksjon av slike produkter er svært følsomme for transport, dvs. at ingrediensene bør finnes lokalt og mest mulig på samme sted. Hageavfallet bør derfor bearbeides mest mulig lokalt. For å få en effektiv arbeidsprosess med kompostering og videreføring av hageavfallet bør arealet for dette økes fra 9 mål til 15 mål. Arealet må ha fast dekke, tilgang på rent vann og oppsamling av sigevann.

Økte krav om sortering og materialgjenvinning fører til større behov for arealer til lagring av avfall i tilknytning til gjenvinningsstasjonen. Å ha god lagerkapasitet er nødvendig for å kunne benytte miljøvennlig og kostnadseffektiv transport til behandlingsanlegg.

Etter ombygging av Alvim RA har mengdene slam, som skal til landbruket, økt. Dette slammet mellomlagres i dag i Gatedalen, i påvente av at analyseresultater viser at det kan benyttes i landbruket. Slamlageret har i dag for liten kapasitet (2,5 mål), og bør være det dobbelte slik produksjonen er i dag. Det er usikkert hva det framtidige behovet vil være, da kommunen vurderer å bygge et nytt og felles renseanlegg med Fredrikstad. I påvente av eventuelt nytt felles renseanlegg må det gjøres midlertidige tiltak for å ivareta mellomlagringen på en tilfredsstillende måte.

Ny oppmåling av fyllingshøyder for deponiet i Gatedalen viser at det nærmer seg fullt. Ifølge tillatelsen og avslutningsplanen skal det når deponiet er fullt, etableres eng/parkområde der deponiet ligger. Når deponiet skal avsluttes må kommunen opprette et etterdriftsfond tilsvarende kostnadene for å drifte deponiet i 30 år etter nedleggelse, dvs. oppsamling og rensing av sigevann, samle opp og fagle(brenne) deponigass, overvåke at deponiet ikke forurenser omgivelsene og eventuelt etterfylle masser for å bevare terreng og ha kontroll på

vannbalansen. Kommunen må også påregne etterdrift av deponiet også i lang tid etter disse 30 årene. På grunn av fare for setninger og forurensning, vil arealet hvor det er deponert avfall ha svært begrensede bruksområder i uoverskuelig framtid. Ved å være restriktiv på hva som deponeres, kan levetiden på deponiet kanskje strekkes. Det er svært usikkert om det vil være behov for å etablere et nytt deponi for ordinært avfall i kommunen, da mengdene, som deponeres i dag er svært små, og det finnes flere andre deponier i Østfold fra før.

Kommunen er pliktig til å ha et mottak for husholdningsavfall. Ved å lage en ny avslutningsplan og regulere området til avfallshåndtering også etter at deponiet er avsluttet, vil kommunen unngå å erstatte disse arealene med nye arealer et annet sted i kommunen. Både Kampenes og Vister har vært vurdert, men fortsatt avfallsmottak i Gatedalen kommer ut som det beste alternativet. I Gatedalen er infrastruktur for håndtering av sigevann etablert og må likevel vedlikeholdes og driftes.

JOBBERNE FOR FRAMTIDEN

Fremtidens jobber må være trygge og bærekraftige. Avfalls- og gjenvinningsbransjen er den største representanten for sirkulærøkonomien, og den krever arbeidskraft med forskjellige typer kompetanse. Sirkulærøkonomien kan for eksempel bidra til å skape arbeidsplasser innen yrker som driver med reparasjon og renovering. Med sirkulærøkonomien vil det utvikles nye tekniske løsninger, høye krav til sikkerhet og sporbarhet, og et økende behov for detaljert materialkompetanse. Andre viktige yrker vil være forvaltere, designere, samfunnsplanleggere, forskere og konsulenter og yrker i andre støttetjenester. Ved å samarbeide med industrien og landbruket, kan avfalls- og gjenvinningsbransjen utvikle konkurransedyktige muligheter for norske bedrifter, gårdsbruk og næringsmiddelindustri gjennom bruk av resirkulerte råvarer. Her ligger det et betydelig potensial for verdiskaping.

Egenregi

Kommunen har i dag konkurranseutsatt innsamling av husholdningsavfall og det meste av behandling og gjenvinning av avfallet. Kommunen drifter i dag gjenvinningsstasjon, deponi og en liten del av avfallshåndteringen i egenregi. Det må fortløpende vurderes hvilke deler av avfallshåndteringen kommunen kan ha fordel av å løse i egenregi og hva som bør konkurranseutsettes.

Innen flere områder vil det også kunne være potensiale for synergier i form av bedre utnyttelse av personell og driftsmidler ved å samarbeide med nabokommuner, f.eks. via det interkommunale samarbeidet, som blir etablert i forbindelse med ettersorteringsanlegget.

Å sørge for at kommunen leverer gode lovpålagte tjenester innenfor avfall krever at kommunen har god kompetanse og kapasitet til å jobbe med det uavhengig av om produksjonen settes bort eller ikke. For de deler som gjøres i egenregi må det lages kompetanseplaner, og for de deler som settes bort må det stilles krav om kompetanse.

Kommunens eget avfall

Det er Sarpsborg kommunes intensjon å bidra til at de som bruker våre bygg er så bevisste i forhold til egen avfallsproduksjon, at de går inn for å begrense avfallsmengden maksimalt, og håndterer eget avfall på en forskriftsmessig og bærekraftig måte.

I kommunens egne virksomheter har det vært mange ulike avfallsløsninger, og tilrettelegging for kildesortering ved kommunale bygg har vært mangelfull. Ved flere kommunale bygg er det innført kildesortering av plastemballasje og glass- og metallemballasje i tillegg til farlig avfall og papir. Det er behov for å bedre tilrettelegging og rutiner for kildesortering ved flere virksomheter.

For å nå framtidens lavutslippssamfunn har alle et ansvar, både enkeltindivider, myndigheter og bedrifter. Næringsliv og offentlig sektor har en nøkkelrolle i omstillingen, og har et viktig ansvar i arbeidet for en mer bærekraftig utvikling hvor en større andel av avfallet blir en del av sirkulær økonomi.

Grønne offentlige anskaffelse er en, noe som betyr *en prosess brukt av offentlige myndigheter for å kjøpe varer og tjenester med en lavere miljømessig påvirkning i levetiden, sammenlignet med varene og tjenestene som ellers ville blitt kjøpt*». Sarpsborg kommune ønsker å foreta grønne offentlige anskaffelser av følgende grunner:

- Redusere presset på klima og miljø
- Ivareta hensynet til fremtidige generasjoner
- Gjøre kommunens innkjøp mest mulig klima- og miljøeffektivt
- Oppnå høyest mulig verdiskaping med minst mulig klima- og miljøbelastning
- Redusere bruk av miljøskadelige stoffer
- Fremme gjenbruk/ombruk

Lærlinger

Det er svært få tilbud for lærlinger i gjenvinningsfaget, som er et relativt nytt fag. Samtidig sliter en voksende avfallsbransje med å få godt kvalifisert arbeidskraft med fagbrev. Ved å tilby lærlingeplasser i gjenvinningsfaget kan kommunen bedre sin egen rekruttering og hjelpe den lokale gjenvinningsbransjen med å få godt kvalifiserte arbeidstakere og øke sin konkurransekraft.

Næringslivet

Kommunen har ikke plikt til å samle inn næringsavfall, jf. forurensningsloven. Kommunen har også begrenset styringsrett over hvordan næringslivet håndterer avfallet. Som forurensningsmyndighet for forsøpling kan kommunen pålegge virksomheter å stoppe pågående forsøpling, samt pålegge virksomheten å rydde opp. Kommunen har også fått delegert en rett til å føre tilsyn med forbruksavfall i næringslivet. Forbruksavfall er avfall som ligner husholdningsavfall. Annet avfall i næringslivet er det Fylkesmannen som er

tilsynsmyndighet for. Kommunen kan fastsette forskrift om gebyr for tilsynet, for å dekke kostnadene. Det er opp til kommunen selv å vurdere hvordan og eventuelt hos hvem tilsyn blir foretatt. Hittil har det ikke vært gjennomført slike tilsyn, og det forventes det ikke at det vil være behov for framover heller. Dette må vurderes fortløpende ut fra forsøplingssituasjonen.

Kommunen tillater i dag at næringslivet benytter kommunens renovasjonsordning for sitt forbruksavfall, i den grad tilbudet passer. Dette gir et godt og forutsigbart tilbud om tilfredsstillende avfallshåndtering for flere mindre lokale bedrifter, og bidrar til at kostnader til infrastruktur, som kommunen likevel må ha for å levere de lovpålagte avfallstjenestene til husholdningene, fordeles på flere. Prisen næringslivet betaler for tjenestene de velger å benytte gir et bidrag til å dekke kostnader til infrastruktur pluss en fortjeneste.

OPPLEVELSER FOR LIVET

Samfunnsplanen har som strategier at vi skal:

- Gjøre det hyggelig å ferdes i sentrum til fots
- Sørge for god tilgang til Sarpsborg-marka og andre rekreasjonsområder
- Tilrettelegge for at alle skal kunne ha glede av kystområdene
- Gi frivillige og ildsjeler mulighet til å bidra på sine premisser
- Koble ressurser i lokalsamfunnet sammen
- Oppmuntre til samarbeid mellom aktører om arrangementer og tilbud
- Dele informasjon om aktiviteter
- Gi gode tilbud om aktiviteter og møteplasser for barn, ungdom, familier, enslige og eldre

Uteområder

Hver vår inviterer og legger kommunen til rette for «vår opprydding og strandaksjon» langs strender og i uterom. Kommunen informerer om og deltar i de tilrettelagte nasjonale ordningene.

Kommunen legger til rette for at besøkende i parker, friluftsområder og offentlige rom har et godt tilbud for avfallshåndtering under besøket. Kommunen følger opp slik at serveringssteder o.l. har tilstrekkelig med oppsamlingsenheter og opprydding av avfall i nedslagsfeltet for sine kunder.

Forsøpling i naturen er ikke tillatt og det er den ansvarlige som skal rydde opp etter seg. Kommunen er forurensningsmyndighet for oppfølging av slike forsøplingssaker, noe som innebærer at vi kan pålegge den ansvarlige for forsøplingen å rydde opp dette.

Kommunen samordner avfallsplaner for småbåthavner i kommunen. Båtfolk som ikke sogner til en båthavn med oppsamling av avfall, må selv sørge for at avfallet fra båtturen enten blir levert hjemme i egne beholdere eller til gjenvinningsstasjonen ved Gatedalen miljøanlegg.

Hytterrenovasjon

I kystsonen er det innført renovasjonsavgift for hytter. Standarden både på hyttene og adkomsten til hyttene er svært forskjellig. Det samme er bruken av hyttene. Det gjør at behovet for renovasjonstjenester blir svært forskjellig. Noen vil ha behov for helårsrenovasjon, noe de som bruker hytta sjelden sannsynligvis ikke vil være interessert i å betale for. Ikke alle steder som betjenes med hytterrenovasjon har framkommelighet til å kunne betjenes om vinteren. Hytter, som brukes hele året og som har beliggenhet som tilfredsstillende kravene for innsamling av husholdningsavfall, kan få egne beholdere tilsvarende som for boliger og tilknytte seg den ordinære renovasjonsordningen. For øvrige hytter videreutvikles hytterrenovasjonsordningen i planperioden med distribuerte returpunkter for restavfall. Der det er plass etableres også tilbud om kildesortering lik det ordinære boliger har. Tilbud om levering av avfall fra hytter om vinteren opprettholdes på de mest sentrale punktene som har tilfredsstillende framkommelighet også på vinterstid.

INNSATSOMRÅDER

FORSØPLING

I Norge er det et generelt forbud mot forsøpling, og det er den ansvarlige som skal rydde opp etter seg. Forsøpling er ofte en indikator på om det lokale systemet for avfall fungerer. Det kan være manglende informasjon, dårlige holdninger, feil oppbevaring av avfall eller uvitenhet som kan være årsakene til forsøpling. Loven er klar på at det er den ansvarlige for forsøplingen som skal rydde opp etter seg, eller som skal bekoste oppryddingen. For å begrense forsøpling i vår kommune bør vi aktivt gi informasjon til våre innbyggere om hva som er lov og hva som ikke er lov, og hva slags konsekvenser forsøplingen kan ha, både for miljøet og for den som forsøpler.

Kommunen er forurensningsmyndighet for oppfølging av forsøplingssaker og ulovlig lagring av brukte gjenstander. Det innebærer at kommunen kan følge opp forsøplingssaker ved å pålegge den ansvarlige for forsøplingen å rydde opp dette, eller rydde opp avfallet selv og sende regning til den ansvarlige. Dersom den ansvarlige ikke er kjent, er det grunneier som regnes som den ansvarlige, og som kan få pålegg om opprydding. Der hvor kommunen selv er grunneier, vil vi ta hånd om eventuelle forsøplinger. Kommunen har ikke satt av penger til å rydde opp i generell forsøpling i naturen.

Det vil også være marin forsøpling hvor det er viktig at kommunen tar en aktiv holdning for å bekjempe problemet. Dette omtales som eierløst avfall og det er vanskelig å få noen til å ta kostnadene med opprydding. Det er mulig å søke refusjon for innsamlet eierløst marint avfall gjennom Hold Norge Rent i forbindelse med ryddeaksjoner som foretas av frivillige. Ordningen finansieres av Miljødirektoratet. Det finnes ikke tilsvarende bestemmelser eller ordninger knyttet til generell forsøpling. Hold Norge Rent ga i starten av 2018 innspill til Stortinget om at en slik ordning bør opprettes.

Forurensningslovens § 28 forbud mot forsøpling sier at «Ingen må tømme, etterlate, oppbevare eller transportere avfall slik at det kan virke skjæmmende eller være til skade eller ulempe for miljøet». Kommunen er pliktig å ha anlegg for opplag eller behandling av husholdningsavfall og kloakkslam, samt en plikt til å motta slikt avfall og slam, jf. § 29. Kommunen må ha tillatelse fra forurensningsmyndigheten for slike anlegg. I tillatelsen settes det som regel vilkår for å motvirke at forurensning fra anleggene fører til skader eller ulemper for miljøet mm.

Slik vil vi ha det...

Innbyggerne skal oppleve Sarpsborg som et sted uten forsøpling, villfyllinger og hensatt avfall. Kommunens håndtering av avfall skal foregå med minst mulig skade eller ulempe for miljøet.

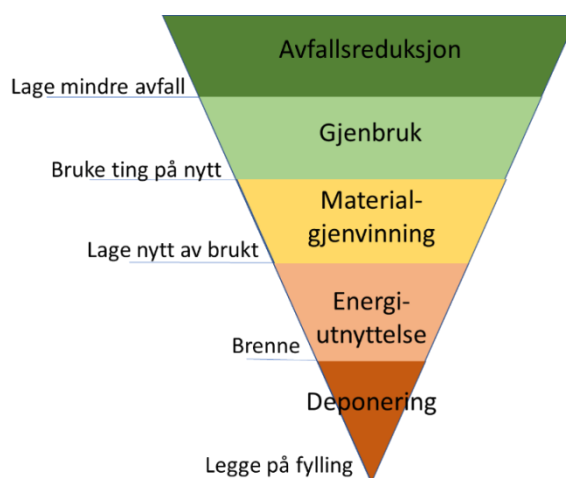
Slik gjør vi det...

- Sørge for at avdekket forsøpling blir ryddet opp på steder hvor hensatt avfall og villfyllinger ofte forekommer
- Legge til rette for et tilstrekkelig antall oppsamlingsenheter for avfall i sentrum og der folk ferdes
- Oppfordre til deltakelse og legger til rette for ryddeaksjoner og strandrydding – særlig de tilrettelagte nasjonale ordningene
- Gjennomføre målrettede kommunikasjonsiltak
- Sørge for enkel levering av avfall til gjenvinningsstasjonen
- Overvåke og søke å redusere forurensning fra avfallshåndtering

FOREBYGGING AV AVFALL

Avfallspyramiden, eller avfallshierarkiet, er her illustrert ved en figur som viser prioriteringene i norsk avfallspolitikk. Det som er høyest i pyramiden er det som er høyest prioritert.

EUs rammedirektiv for avfall oppstiller flere minimumskrav for forebygging av avfall, som blant annet innebærer å fremme design, produksjon og bruk av produkter som er fremstilt på en ressurseffektiv måte, og som er egnet for reparasjon og ombruk.

Slik vil vi ha det...

Veksten totalt i kg avfall per innbygger skal ikke være høyere enn landsgjennomsnittet over en 4 årsperiode.

Slik gjør vi det...

- Legge bedre til rette for ombruk ved gjenvinningsstasjonen
- Samarbeide med arbeidstreningsbedrifter og ideelle organisasjoner for å øke ombruk
- Sette fokus på ombruk og innkjøp av reparerbare gjenstander i forbindelse med kommunens utskiftning av varer
- Gjennomføre målrettede kommunikasjonsiltak
- Øke bevisstheten rundt avfallsmengdene ved å innføre mer kildesortering i hjemmet

FARLIG AVFALL

Farlig avfall er avfall som ikke kan behandles sammen med ordinært avfall, fordi det har egenskaper som blant annet kan medføre alvorlig forurensning eller skader på mennesker eller dyr. Dette skyldes at avfallet har én eller flere farlige egenskaper. Eksempler på dette er brannfarlig, giftig og etsende avfall.

Bedrifter som produserer farlig avfall plikter å gi tilstrekkelige opplysninger om avfallens opprinnelse, innhold og egenskaper, slik at den videre håndteringen av avfallet kan skje på en forsvarlig måte. Husholdninger har verken leverings- eller deklarasjonsplikt, og kostnadene forbundet med farlig avfall fra husholdninger skal være inkludert i renovasjonsgebyret.

Slik vil vi ha det...

Alt farlig avfall skal bli forsvarlig tatt hånd om slik at miljøgifter ikke lekker ut i naturen og skader mennesker, dyr og miljø.

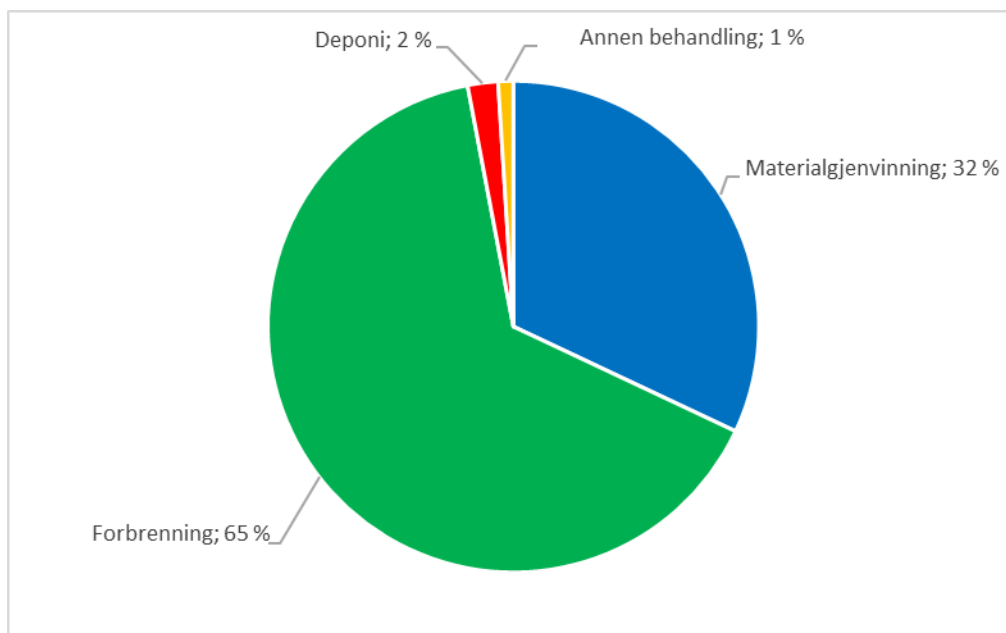
Slik gjør vi det...

- Gjennomføre kommunikasjonstiltak om farlig avfall
- Tilrettelegge for enkel sortering og levering av farlig avfall

MATERIALGJENVINNING

Materialgjenvinning betyr at man gjenvinner avfallet slik at de ulike materialene kan brukes som råvarer i produksjon av nye produkter. Et eksempel er produksjon av råvarepapir fra innsamlet returpapir. Avfallet vi kaster er viktige råvarer i produksjon av nye produkter. Ved å kildesortere avfallet vårt sørger vi for at ressursene inngår i et kretsløp. Dermed reduseres behovet for å hente ut nye naturressurser. I tillegg er det slik at råstoff som er basert på avfall har lavere bruk av energi enn nye råstoffer. Materialgjenvinning kan gi større klima- og miljøgevinst, mer verdiskapning og flere arbeidsplasser enn energiutnyttelse og sluttbehandling av avfall.

Figur 2: Kakediagrammet viser hvor stor andel av husholdningsavfallet, som i 2018 ble levert til materialgjenvinning, forbrenning, deponering og annen behandling. Husholdningsavfallet i Sarpsborg kommune utgjorde i 2018 i alt 21 424 tonn.

Slik vil vi ha det...

Minst 55 % av husholdningsavfallet, samt husholdningslignende avfall, skal materialgjenvinnes innen 2025, og minst 60 % innen 2030.

Slik gjør vi det

- Fremskaffe bedre kunnskap om avfallens sammensetning
- Samarbeide med andre kommuner i Østfold om ettersorteringsanlegg for restavfall
- Innføre kildesortering av flere avfallstyper hjemme hos abonnentene, f.eks. matavfall og tekstiler.
- Legge til rette for kildesortering i alle kommunale bygg
- Legge til rette for kildesortering for alle fritidseiendommer
- Utvikle en effektiv og funksjonell gjenvinningsstasjon hvor det er enkelt å sortere riktig
- Fremme kunnskapsbygging om avfall og gjenvinning hos barn og unge
- Styre en større andel av avfallet til materialgjenvinning
- Sørge for tilstrekkelig kapasitet på kommunens slamlager

KUNDETILFREDSHET OG INNOVASJON

Slik vil vi ha det...

Kommunen tilbyr moderne og gode avfallstjenester, som dekker innbyggernes behov.

Slik gjør vi det

- Gjennomføre brukerundersøkelser og medvirkning
- Etablere en oversiktlig og kundesvennlig gjenvinningsstasjon
- Innføre flere kildesorteringsløsninger i husstandene
- Forutsigbarinnsamlingstjenestene
- Informere godt om renovasjonstjenesten, og endringer av denne
- Gi kommunens innbyggere tilbud om effektive og tilpassede løsninger
- Ha kompetente ansatte gjennom god opplæring
- Samarbeide med utbyggere for å finne gode løsninger for avfall i nye prosjekter

KOSTNADSEFFEKTIVITET

Slik vil vi ha det...

Kommunen skal levere kostnadseffektive tjenester og infrastruktur for avfall fra husholdningene.

Slik gjør vi det...

- Vektlegge kostnadseffektivitet ved anskaffelser
- Drifte gjenvinningsstasjonen på en effektiv og profesjonell måte
- Gjennomføre benchmarking, f.eks. gjennom Avfall Norges renovasjonsbenchmarking

